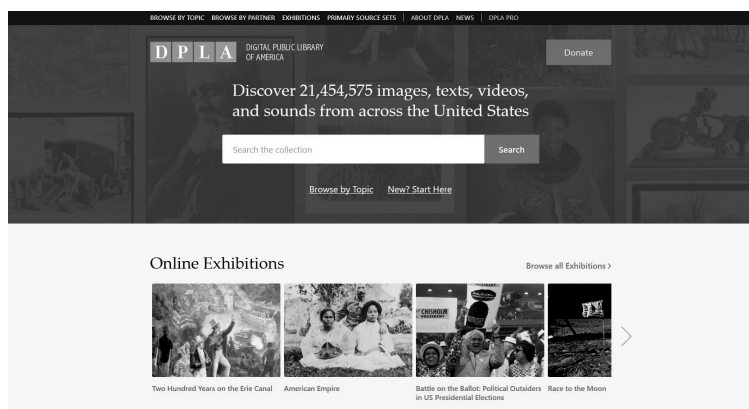

Слободан Мандић, историчар
Историјски архив Београда
slobodan.mandic@gmail.com

Прикази сајтова (Web адресар) XXVII

Digital Public Library of America <<https://dp.la/>> (20. IV 2018).

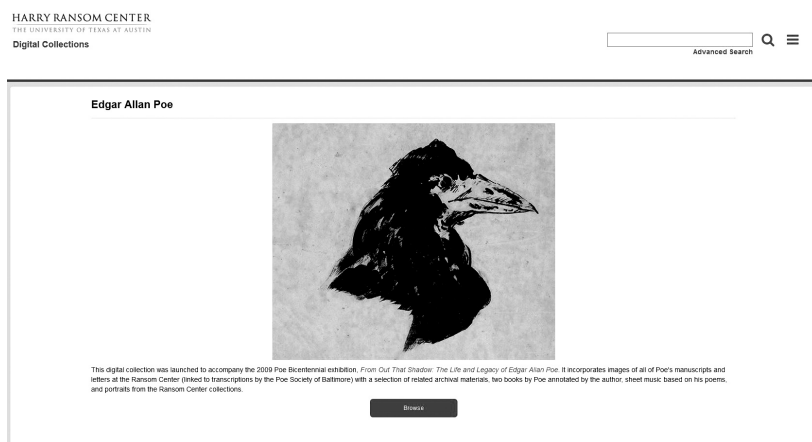

Дигитална јавна библиотека Америке (DPLA) покренута је априла 2013. године као непрофитна организација са седиштем у Бостону. Читавом подухвату су претходили трогодишњи договори велике и

разнолике групе заинтересованих страна и припремне радње координисане од стране Беркман Клајн центра за интернет и друштво Универзитета Харвард. Огромни дигитални трезор данас садржи преко двадесет милиона слика, текстова, видео и звучних записа из бројних америчких библиотека, музеја и других културних установа, како оних локалних, тако и водећих националних институција. Сав материјал садржан у конгломерату дигиталних јединица (фотографије, књиге, мапе, штампа, усмена историја, приватна преписка, музејски објекти, уметничка дела, владина документа...) је захваљујући непрекорној обради и додељеним метаподацима лако и бесплатно доступан за употребу у дигиталном формату. Међутим, због поштовања ауторских права неким објектима је приступ ограничен, иако су они уредно каталогизирани и описани. Поред подразумевајуће могућности напредне претраге, почетна страница омогућава преглед колекција према темама, као и поделу материјала у оквиру онлајн изложби и неколико десетина група примарних извора које корисници додатно могу филтрирати према теми и хронолошки, према редоследу како су уврштени у базу. Огроман напор уложен у реализацију Дигиталне јавне библиотеке Америке

неће оставити равнодушне истраживаче у потрази за одређеним предметима интересовања, наставнике и студенте, али такође представља огроман и стално растући потенцијал за коришћење у различите друге сврхе и за ширу публику. О вредности и богатству укљученог материјала такође говоре и стотине дигиталних записа о Београду и Србији.

**University of Texas at Austin, *Harry Ransom Center*
Digital Collections** <<https://hrc.contentdm.oclc.org/digital/>>
(25. IV 2018).

Хари Рансом центар Универзитета Тексас у Остину представља јединствену институцију унутар које функционишу архив, библиотека и музеј, специјализовани за америчке и европске колекције значајне на пољу истраживања уметности и хуманистичких наука. У Центру се чува 36 милиона књижевних рукописа, милион ретких књига, пет милиона фотографија и више од сто хиљада уметничких дела. Део ових богатих колекција доступан је од децембра 2017. године у дигиталном облику преко јединственог портала где је сав материјал организован у оквиру осамдесет посебних целина. Корисницима је омогућен приступ архивама књижевника као што су Габријел Гарсија Маркес, Едгар Алан По, Џек Лондон, Луис Керол, Оскар Вајлд, Томас Харди, затим колекцијама средњовековних и раних модерних рукописа, фотографским колекцијама појединих новина (*New York Journal American*), ретких књига, специјалним збиркама филмских и других плаката и постера, колекцијама негатива стаклених плоча, уметничких дела, збиркама посвећеним појединим књижевним јунацима (Шерлок Холмс). Са техничке стране, приступ грађи је омогућен употребом сета апликација намењених за компјутеризовану функционалност унутар репозиторијума

дигиталних слика, а који су формиран и којима управља заједница библиотека, музеја, архива, софтверских компанија и других организација (The International Image Interoperability Framework – IIF). Такође, за преглед дигитализованог материјала је употребљен софтвер отвореног кода Мирадор (Mirador).

Koninklijke Bibliotheek, *Nationale Bibliotheek van Nederland*, *Fotoalbums Arius van Tienhoven, 1912-1915*

<<https://www.kb.nl/themas/geschiedenis-en-cultuur/moderne-geschiedenis/fotoalbums-arius-van-tienhoven-1912-1915>>
(12. III 2018).

Fotoalbums Arius van Tienhoven, 1912-1915

De Nederlandse arts Arius van Tienhoven werkt tijdens de Balkanoorlogen en de Eerste Wereldoorlog in dienst van het Rode Kruis in Servië. Hij maakt talloze foto's van de mensen in Servië, van oorlogsgewonden en van zijn hospitaal. Zijn kleinkinderen schenken de fotoalbums in 2015 aan de KB en nu staan ze integraal online.

Op deze pagina vindt u een algemene inleiding bij de fotoalbums van Van Tienhoven. Wilt u direct naar de drie compleet gedigitaliseerde albums? Klik dan op de link in deze plaatjes:

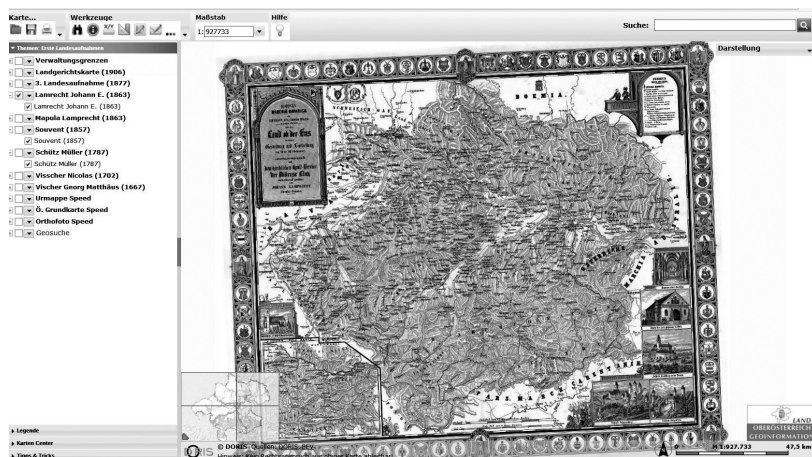

Холандски лекар др Аријус ван Тинховен (1886-1965) боравио је у Србији посредством Црвеног крста током Балканских ратова и Првог светског рата (1912-1915) и том приликом направио велики број вредних фотографија на којима су приказане сцене из живота, призори са београдских улица и околних села, других места (Скопље, околина Велеса, Пирот, Врање, Ваљево), становништво, медицинско особље, рањеници, оболели, болнице. Унуци доктора Ван Тинховена су 2015. године овај материјал донирали Националној библиотеци Холандије која је примљене фото-албуме дигитализовала и који су сада доступни на сајту Библиотеке. Страница са које је омогућен улаз у три фото албума такође садржи и информације о ангажовању др Ван Тинховена у Балканским ратовима и у војној болници у Београду, потом у Првом светском

рату, Ваљевској болници и учешћу у комисији за испитивање ратних злочина аустроугарске војске у западној Србији, где је доктор такође ангажован и као фотограф. Ту су и подаци о великој епидемији стомачног тифуса од којег је оболео и доктор Ван Тинховен, након чега се марта 1915. вратио у Холандију.

Такође, овде можемо сазнати и о његовој љубавној вези са сарадницом, медицинском сестром Јакобом де Хроте која се често појављује на фотографијама, а са којом је 1916. године ступито у брак и имао четворо деце.

Der Digitale Oberösterreichs Geschichtsatlas (DOGA)
<<http://doris.ooe.gv.at/themen/geschichte/geschichte.aspx>>
(27. IV 2018).

Дигитални историјски атлас Горње Аустрије представља богате геореферентне информације о различитим темама које се односе на ову аустријску покрајину. Презентација садржи оригиналне катастре из времена цара Франца I (1817-1861), историјски изглед локација, биографије политичара, информације о историјским границама општина и парохија, историјске мапе, војне меморијале и меморијале концентрационих логора, резултате избора Прве (аустријске) републике, као и пописе имања и домаћинстава који су постојали око 1830. године. Већину од унесених информација и садржаја је могуће претражити директно преко тзв. основне мапе и пратећих карата са почетка XIX века, или уз помоћ интегрисане функције за претрагу. Једна од најпосећенијих секција сајта су пописи имања и домаћинстава (Hofnamen und Häusergeschichte) који би требали да буду комплетирани до 2020. године. У наредној фази пројекат би требало да превазиђе форму базе података за проучавање локалне историје и да омогући изванредна истраживања друштвене и економске историје овог подручја.

Hrvatski povijesni muzej, Sjećanja na 20. Stoljeće: izbor dokumenata iz osobnih i obiteljskih ostavština Hrvatskog povijesnog muzeja, 2017
<<http://sjecanjana20st.hismus.hr/>>
(27. IV 2018).

Ovom izložbom predstavljamo zapise o životima pojedinaca, sačuvane uspomene, osobne dokumente i sjećanja – neobjelovita i subjektivna, ponekad nejasna i nepovezana, ali unatoč tomu autentična, jedinstvena i nezamjenjiva svjedočanstva o vremenu u kojemu su nastala. U tom smislu prezentirana dokumentarna građa iz fondova Hrvatskog povijesnog muzeja ilustrira različite etape razvoja hrvatskog kulturno-povijesnog prostora u izuzetno dinamičnim i burnim, kao i kontroverznim događajima krašnog 20. stoljeća, te ujedno daje solidnu osnovu za interpretaciju novije prošlosti hrvatskih zemalja u globalnom – europskom i svjetskom – kontekstu.

SAZNAJ VIŠE

Obiteljske i osobne ostavštine

Онлајн изложба на којој су представљени дигитални фрагменти из личних и породичних фондова Хрватског повијесног музеја са намером да пружи основу и оријентир за интерперетацију новије хрватске историје у глобалном – европском и светском – контексту. На изложби је приказана грађа из пет породичних фондова и шест колекција личних заоставштина. Свака појединачна колекција садржи кратку историјску белешку, док су појединачни примерци докумената објашњени насловом, описом и сигнатуром, а посетиоци имају могућност филтрирања грађе према врсти, односно према додељеним метаподацима (лична документа, службена документација, фотографије, преписка, сећања – мемоарски записи, рукописи, дипломе и признања, позивнице, честитке, проспекти итд.). За поједине предмете дати су дигитални отисци само њихових насловних страна, заједно са описом. Такав је случаји са визуелно и садржајно интересантним проспектима Невенке Просен, међу којима наилазимо и на водич кроз музеје Београда из 1953. године. Презентацију ове онлајн изложбе би посетиоцима умногоме учинило примамљивијим сазнање о могућности њене допуне, што у постојећем техничком оквиру не би требало да представља проблем.